# Verbatim records

## XIII Riigikogu, VIII Istungjärk, Infotund, kolmapäev

## Wednesday, 12.12.2018, 13:00

Edited

13:00 Infotund
**1.** 13:01 Marrakechi lepe
**2.** 13:11 Teadus- ja arendustegevuse rahastamine
**3.** 13:18 Eelarvereeglid
**4.** 13:26 Provokatsioonid Eesti poliitikas
**5.** 13:36 Ehitis- ja kinnistusregistri ajakohasus
**6.** 13:43 Maksumuudatuste mõjud
**7.** 13:51 Poliitilised vangid Euroopas
**8.** 13:57 Püsiühendus suursaartega

### 13:00 Infotund

**13:00 Esimees Eiki Nestor**
Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!
Kohaloleku kontroll
Infotunnis on kohal 30 Riigikogu liiget. Valitsusliikmed: peaminister Jüri Ratas, majandus- ja taristuminister Kadri Simson ning rahandusminister Toomas Tõniste. Annan iga teema arutelul võimaluse ühe täpsustava küsimuse esitamiseks.

---

### **1.** 13:01 Marrakechi lepe

**13:01 Esimees Eiki Nestor**
Esimesena küsib Martin Helme, vastab peaminister Jüri Ratas. Martin Helme, palun!

**13:01 Martin Helme**
Aitäh, lugupeetud spiiker! Lugupeetud peaminister! Te olete eelmise nädala lõpus öelnud, et Eesti toetab – ja kui te ütlete "Eesti", siis ma saan aru, et te räägite Eesti riigi nimel peaministrina – ja valitsus toetab ÜRO Peaassambleel ränderaamistiku vastuvõtmist, et te usaldate välisministri ränderaamistikku toetavat seisukohta. Samal ajal kirjutas meile teie koalitsioonikaaslane, Isamaa esimees Seeder, kui me pöördusime tema poole selles küsimuses, selgesõnaliselt, et valitsus pole seda ränderaamistikku toetanud, et Isamaa tõkestas toetava otsuse tegemise valitsuses ja valitsus pole andnud välisministrile selliseks toetuseks volitusi. Need kaks seisukohta ei saa korraga tõesed olla, üks neist peab olema vale. Ma küsin teilt, härra peaminister: kumb mulle valetab, kas teie või Seeder?

**13:02 Peaminister Jüri Ratas**
Austatud Riigikogu esimees! Väga austatud Riigikogu liikmed! Hea küsija! Kõigepealt ma tänan selle küsimuse eest ja ma tänan ka teid! Te olete kindlasti aidanud ühiskonnas antud temaatikat tasakaalukalt selgitada, selgitades neid püüdlusi, mis teil on, härra Martin Helme. Ma usun, et me mõlemad mõistame üheselt ja resoluutselt hukka kõik, mis on seotud füüsilise kontakti ja vägivallaga. Isamaa on antud küsimuses käitunud ju väga selgelt, konkreetselt, öeldes välja, et nemad ränderaamistikku ei toeta. Valitsus arutas ränderaamistikku s.a 22. märtsil ja ta on lähtunud

konsensuslikust põhimõttest, et tänane Eesti Vabariigi valitsus ei toeta pagulaskvoote, ta on lähtunud sellest, et me ei toeta massiimmigratsiooni, ja ta on lähtunud ka sellest, et kui me üldse räägime kellegi vastuvõtmisest, siis see saab alati olla ainult vabatahtlik ja peab toimuma vastuvõtva riigi nõusolekul. Nüüd teine teema. Ränderaamistiku toetamist me arutasime kabinetinõupidamisel. Vastab tõele, et valitsus ei andnud siin ühtset mandaati, sellepärast et olid eriarvamused. Seetõttu pidasid 39 Riigikogu liiget õigeks tuua see diskussioon laiemale pinnale, ma julgen öelda, kõige auväärsemasse saali, siia Riigikogu saali. Vastav otsus siin ka vastu võeti.

**13:04 Esimees Eiki Nestor**
Martin Helme, täpsustav küsimus, palun!

**13:04 Martin Helme**
Aitäh! Lugupeetud peaminister! Me saame sellest vägivallast kindlasti rääkida neljanda küsimuse all, aga ma ei saanud teilt vastust (nagu on juba tavapäraseks kujunenud), et kumb on tõsi, kas Eesti valitsus toetab, nagu teie ütlete, või Eesti valitsus ei toeta, nagu Seeder ütleb. Need kaks asja korraga tõesed ei saa olla. Keegi ajab mulle jama, viisakamalt öeldes valetab otse näkku avalikkusele ja mulle. See, et meil siin parlamendis toimus arutelu, on tore, aga me oleme juba fikseerinud, et see ei tähenda valitsusele mandaadi andmist. See, et märtsis toimus arutelu, kus anti valitsuse heakskiit läbirääkimiste positsioonile, ei ole heakskiit läbirääkimiste tulemusel tekkinud dokumendile. Sellest, ma loodan, saavad kõik aru. See, et valitsuses ei ole otsust langetatud, ei tähenda, et Eesti nimel võib keegi minna ja ÜRO-s millelegi alla kirjutada või millegi poolt hääletada. Te olete selge sõnaga öelnud, et Eesti toetab ÜRO Peaassambleel seda ränderaamistikku.

**13:05 Esimees Eiki Nestor**
Küsimus, palun!

**13:05 Martin Helme**
Kes mulle valetab?

**13:05 Peaminister Jüri Ratas**
Aitäh! Ma alustan ka selle küsimuse vastamisel taas tunnustusega, Martin Helme, teie aadressil ja ka EKRE aadressil selle eest, et te püüate seda teemat selgitada. Minu meelest on siis, kui inimesed tunnevad hirmu või ei ole saanud otseseid vastuseid küsimustele, väga mõistlik, et me peame siin tsiviliseeritult ja demokraatliku õigusriigi kombe kohaselt debatti. Aitäh teile selle eest! Minu meelest on tunnustus alati oluline ja mina soovin teid selle eest kiita.
Ma ei öelnud niisama, et see oli minu meelest laiapõhjalisem. Kui ma ei eksi, siis ütles ka ju üks põhiseaduse loojatest, Jüri Raidla, et kui me toome selle siia Riigikogusse, siis see ei tähenda valitsuskriisi, vaid vastupidi, see tähendab laiapindsemat arutelu. Valitsus ei võtnud kabinetinõupidamisel vastu otsust, et me toetame ränderaamistikku, ega võtnud vastu ka otsust, et me ei toeta. Põhjus on selles, mida teie kogenud poliitikuna kindlasti teate, et Eesti koalitsioonivalitsused – täna on valitsuses kolm tublit erakonda, Isamaa, sotsiaaldemokraadid ja Keskerakond – lähtuvad samast põhimõttest, millest on ennegi lähtutud, nimelt et otsused langetatakse valitsuse tasandil konsensuslikult. Kui konsensust ei ole, siis püütakse veel arutada ja veel arutada ja veel arutada. Kui ka siis konsensust ei saavutata, siis on võimalus panna küsimus hääletusele. Mina ka lubasin – see oli minu teada esmaspäeva hommikul, esmaspäeva õhtul hakkasite teie seda arutama –, et kui Riigikogu näeb, et valitsus peab seda uuesti arutama, siis ma viin selle valitsusse ja viin läbi ka hääletuse, kui seda on vaja.

**13:07 Esimees Eiki Nestor**
Jaak Madison, palun!

**13:07 Jaak Madison**
Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Austatud peaminister! Te siin vassite ja räägite oma sõnavõttude ja väljaütlemistega iseendale vastu. Küsimus on ju konkreetne. Te ise praegu ütlesite otse välja, et valitsus ei ole ÜRO ränderaamistikuga liitumist heaks kiitnud. Samuti ütlete, et valitsus pole otsustanud sellega

mitte liituda. Samas te teate peaministrina väga-väga hästi, et Riigikogu avalduse eelnõu ei ole mandaat. See ei ole valitsusele siduv, vaid see on soovitusliku iseloomuga. Te ei ole valitsuses otsust langetanud. See otsus peab olema konsensuslik, nagu te just praegu ütlesite, aga samal ajal olete korduvalt avalikkusele öelnud, et Eesti liitub selle ränderaamistikuga ehk migratsioonipaktiga. Öelge palun, mis hetkel te valetate ja mis hetkel te räägite õigust. Kust võtab diplomaat õiguse minna ÜRO Peaassambleele ning näidata välja Eesti toetust sellele raamistikule ja Eesti soovi selle raamistikuga liituda? Kas te lõpuks suudate anda ka konkreetse vastuse, kust tuleb see mandaat?

**13:09 Peaminister Jüri Ratas**
Aitäh teile, härra Jaak Madison! Ma tänan teid selle väga sisulise ja heatahtliku küsimuse eest! Tunnustus ka teile, et te püüate seda teemat järjest rohkem ja rohkem ühiskonnas selgitada. See on hea. Nagu me oleme öelnud ja minu meelest ütles seda väga üheselt välja ka Eesti Vabariigi õiguskantsler, et ränderaamistik ei ole juriidiliselt siduv. Tõsi, valitsus on toetunud oma 22. märtsi otsusele. Ma rõhutan veel kord üle, sest kuna teiegi küsite kümme korda, siis tuleb, ma arvan, anda mitte kümme, vaid 11 korda vastust. Valitsuse tänane seisukoht on see, et me ei toeta pagulaskvoote, me ei toeta massiimmigratsiooni. Kui me räägime ränderaamistikust, siis selle põhiseisukoht on olnud ju see, et illegaalsele rändele tuleb vastu seista.
Mis on veel toimunud valitsuse tasandil, täidesaatva võimu tasandil? Loomulikult on peale 22. märtsi toimunud läbirääkimised, kus on osalenud meie diplomaadid, et ränderaamistikust leida just need positsioonid, mis on ka Eesti jaoks olulised. Mina, olles ka olnud auväärse Riigikogu liige mõningates koosseisudes, üldse ei vähenda ega vähendaks Riigikogu rolli. Kui teie teate Riigikogu kodu- ja töökorra seadust paremini ja kui see avaldus on soovituslik, siis olgu ta soovituslik, aga ma arvan, et täidesaatva ja seadusandliku võimu hea partnerluse korral on see ikkagi teejuhis või suunis, kuidas minna edasi. Mina võtan Riigikogu otsust väga tõsiselt.

**13:11 Esimees Eiki Nestor**
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

## **2.** 13:11 Teadus- ja arendustegevuse rahastamine

**13:11 Esimees Eiki Nestor**
Järgmisena küsib Krista Aru, vastab rahandusminister Toomas Tõniste. Krista Aru, palun!

**13:11 Krista Aru**
Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud rahandusminister! Teadus- ja arendustegevuse rahastamine ei kuulu selle valitsuskoalitsiooni prioriteetide hulka. Seda võib väita, vaadates täna lugemisele ja otsustamisele tulevat järgmise aasta riigieelarvet. Samaaegselt on avalikkuse ees, ajakirjanduses väga mitmed nii teadlaskollektiivid kui ka üksikteadlased esinenud väga murelike pöördumistega. Presidendi initsiatiivil on valmimas suur kokkulepe, mille allkirjastavad Rektorite Nõukogu, avalik-õiguslikud ülikoolid ja ka erakondade esindajad. Kas Rahandusministeeriumis on tehtud arvutused, kui palju on puudu miljoneid, et jõuda eesmärgini finantseerida teadus- ja arendustegevust 1%-ga SKP-st?

**13:12 Rahandusminister Toomas Tõniste**
Aitäh küsimuse eest! Kindlasti on teadus- ja arendustegevuse investeeringud tänase valitsuse prioriteet ja ma loodan väga, et need on ka järgmiste valitsuste prioriteet. 2019. aasta eelarves on teadus- ja arendustööle ette nähtud 220 miljonit eurot, kasv on 20 miljonit. On hästi oluline, et baasfinantseerimine on kasvanud. Kui 2015. aastal oli see umbes 19%, siis nüüd on see tõusnud ligi 50% -ni võrreldes konkurentsipõhise investeerimisega. On iseenesest väga tervitatav, et tuleb erakondadeülene ühiskondlik kokkulepe, et teadus- ja arendusinvesteeringud võiksid olla 1% SKP-st. Sinna tuleb kindlasti juurde lisada ka erasektori panus. Täna näen mina pigem probleemi selles, et need investeeringud, kulutused teaduse arendusse ei käi käsikäes ettevõtlusega ehk nad ei panusta piisavalt sellesse, et SKP kasvaks. See on see murekoht, mida tuleb edaspidi silmas pidada, et kulutused teadus- ja arendustegevusse aitaksid ka meie majanduskasvule kaasa.

**13:14 Esimees Eiki Nestor**
Krista Aru, palun!

**13:14 Krista Aru**
Aitäh, härra juhataja! Aitäh, härra minister! Ma läheksingi siit edasi. Järgmisel aastal lisandub tõesti teadus- ja arendustegevuse finantseerimisse 18,9 miljonit eurot, sellest 5,6 miljonit on puhtalt struktuuritoetuste raha. Nii et Eesti avalikku raha ei saa me selle jaoks isegi mitte 15 miljonit. Euroopa Liidus on ettevalmistamisel ka uus teadus- ja arendustegevuse finantseerimise periood. Ette on võetud sisulised muudatused. Kas Eesti Rahandusministeerium on vaadanud ka teadus- ja arendustegevust selle pilguga, et kui vähenevad Euroopa Liidu toetused, kui suur on siis lisavajadus, kui palju peaks teadus- ja arendustegevuse investeeringutesse lisama riik? Kas need arvutused järgnevateks aastateks on üldjoontes olemas?

**13:15 Rahandusminister Toomas Tõniste**
Aitäh küsimuse eest! Tõesti, praegu käib Euroopa Liidu koridorides tõsine arutelu järgmise eelarveperioodi rahastuse üle ja seal on Eesti prioriteet kindlasti see, et teaduse ja innovatsiooni eelarve kasvaks, mitte ei väheneks. Ma tean ka seda, et seal on huvilisi, kes tahaksid just seda ümbrikku kärpida, kes leiavad, et sellega võiksid riigid ise tegeleda ja Euroopa Liidu vahendid võiksid pigem minna näiteks põllumajandusse või kuhu tahes. Aga ma arvan, et lõppkokkuvõttes ei olegi siin vahet. Kui me oleme kokku leppinud, et 1% SKP-st võiks olla panus teadus- ja arendustegevusse, siis ma üldse hoiduksin sellise vahe tegemisest, kas need vahendid tulevad meie riigisisestest maksudest või välisvahenditest. Raha on raha. Me peame kõike võimalikult efektiivselt ja mõistlikult kasutama.

**13:16 Esimees Eiki Nestor**
Külliki Kübarsepp, palun!

**13:16 Külliki Kübarsepp**
Aitäh, hea esimees! Hea minister! Kahjuks ei vastanud te Krista Aru esimesele küsimusele, kui mitusada või mitukümmend miljonit eurot jääb puudu, et saavutada teadus- ja arendustegevuse rahastamiseks 1% SKP-st. Ma esitan ka teise küsimuse. Te tõite kriitikana välja, et need investeeringud ei ole panustanud SKP tõusu. Millised on olnud valitsuse selged soovitused, et teie nägemust ellu viia? Ma arvan, et siis oleks ka tõenäoline, et see 1% saavutatakse, sest ma saan aru, et kuna neid tingimusi ei täideta, siis te ei ole valmis sellest 1%-st rääkima.

**13:17 Rahandusminister Toomas Tõniste**
Aitäh! Kui täna on teadus- ja arendustegevuse rahastus umbes 0,81% SKT-st, siis suurusjärk, mida sinna oleks vaja juurde panna, on umbes 40 miljonit. Kui me räägime sellest murekohast, et investeeringud teadus- ja arendustegevusse peaksid veelgi rohkem kaasa aitama meie majanduskasvule, siis võib öelda, et me oleme konkreetselt arutanud neid teemasid majandusarengu nõukogus, kus osalevad ka ülikoolide juhid ja teadlased, ning ka ettevõtjatega, et leida ühisosa, kuidas seda kõige paremini ja efektiivsemalt teha. Siin on võtmesõna koostöö.

**13:18 Esimees Eiki Nestor**
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

## **3.** 13:18 Eelarvereeglid

**13:18 Esimees Eiki Nestor**
Nüüd vastab rahandusminister küsimusele, mille esitab Jürgen Ligi. Palun!

**13:18 Jürgen Ligi**

Aitäh! Härra Tõniste! Rahandusministri missioon on kehtestada riigi raha otstarbeka ja ausa kasutamise reeglid. Teie ametiajal oleme jõudnud olukorda, kus Riigikogu ja valitsust süüdistatakse otseselt vargustes, mafioosses raha jagamises. Teie erakond on siin väga silmapaistev osaline. Öelge palun, mis te olete teinud selleks, et raha jagamisel kehtiks võrdne kohtlemine, läbipaistvus, konkurents ja ausus.

**13:19 Rahandusminister Toomas Tõniste**
Aitäh küsimuse eest! See ei ole uus teema, see teema on aastakümneid üleval olnud ja see on olnud eri valitsuste ajal üleval. Me teame, et me räägime siin katuserahast. On see nüüd hea tava või mitte, ma ei oska öelda. Teie endise kolleegina tean, et seda on siin kogu aeg kasutatud, on tekkinud üldine ootus ja arusaam, et katuseraha maksmine on normaalne. Mina arvan, et see ei ole mõistlik. Eriti ebamõistlik on, kui normaalsuseks nimetatakse seda, et Riigikogu liikmed, kes on tahtnud silma paista, on ostnud maksumaksjate, meie kõigi, kõigi inimeste, töötavate inimeste maksuraha eest endale ametiposte, tehes seda näiteks alaliidu presidendina. Kui me ütleme, et see on normaalne, need on normaalsed reeglid, mis siiamaani kehtisid, siis mina ütlen, et see ei ole normaalne. Normaalne on see, et tegelikult on asi läbipaistev. Normaalne on see, et kui me eelarves neid kulutusi kajastame, siis nad on seal selgelt kirjas ega ole kuhugi peidetud. Diskussioon selle üle, kui Riigikogu lisab omalt poolt soove teise ja kolmanda lugemise vahel, on omaette küsimus. Seal on plusse ja miinuseid, ma olen täitsa nõus. Ühtepidi soovivad kõik Riigikogu liikmed ka ise lahendada neid probleeme, mida nende arust ministeeriumide ametnikud ei ole avastanud, aga inimeste poolt vaadates ei ole see võib-olla mitte just kõige õigem samm.

**13:21 Esimees Eiki Nestor**
Jürgen Ligi, palun!

**13:21 Jürgen Ligi**
Aitäh! Aga nimetagem seda siiski varastamiseks. Varastatud on tõesti juba ammu ja ka sellal, kui teie olite Riigikogus. Te peaksite teadma, et seda vargust sai ikkagi hoolega tõrjutud. Sven Sester ei saanud enam poolt miljonit oma bridžiklubile, sest kehtestati vähemalt mingisugused tavad, kui ei õnnestunud asja üldse kaotada. Aga te rääkisite läbipaistvusest. Minu jaoks ongi asi väga läbipaistev: Tarmo Kruusimäe Jalgpallihaigla saab 5000, teie Saaremaa piirkonna juht saab 50 000, Jõgeva piirkonna juhatuse liige saab 7000, Mihkel Kübar, Isamaa liige, saab 5000 eurot niisama, ei millegi eest, väljaspool järjekorda, väljaspool konkursse, väljaspool reegleid. See on kena, et te ütlesite, et see ei ole normaalne. Aga andke natukene konkreetsem hinnang. Mida te olete sellise praktika vastu teinud? Ma võin öelda, et mina olen midagi teinud. Mida teie olete teinud?

**13:22 Esimees Eiki Nestor**
Aitäh!

**13:22 Rahandusminister Toomas Tõniste**
Aitäh! See, mida keegi varguse all mõistab, on omaette küsimus. Siis ma tahan tõesti vastu küsida, miks see vargus on toimunud siin aastakümneid ja miks sa rahandusministrina, hea kolleegina, ei ole midagi ette võtnud. Kui öelda, et mina olen midagi teinud, aga ikkagi kogu aeg varastati, siis see ei ole minu arust küll mingi põhjendus. Järelikult on töö halvasti tehtud. Tehtud on aga tõesti seda, et kui varem need, kes olid alaliitude presidendid ja andsid maksumaksja raha oma ametikoha kindlustamiseks nendele spordialaliitudele, siis nüüd see jama suures plaanis lõpetati ära. See pott anti Eesti Olümpiakomiteele ja nüüd jaotatakse seda raha kindlate printsiipide alusel, mitte selle järgi, kes juhib mingit alaliitu ja kuidas ta saab sinna maksumaksjate raha juurde tuua. Mina esitasin Riigikogule eelarve, kus on läbipaistvalt kõik kajastatud, nii kulud kui ka tulud. Mida Riigikogu menetluse käigus edasi teeb, see jäägu Riigikogu südametunnistusele.

**13:24 Esimees Eiki Nestor**
Urmas Kruuse, palun!

**13:24 Urmas Kruuse**
Aitäh! Üks osa sellest valitsuse tegevusest on eelmiste valitsuste tööde kirjeldus. Te olete juba mitu aastat valitsuses olnud ja oleks saanud väga selgelt otsustada. See, mida hea kolleeg siin saalis on küsinud, on tegelikult see, et see läbipaistmatu raha jagamine näitab selgelt, et me ei suuda korruptsiooniga võidelda. See on probleem, kui ministrid eraldavad otseselt raha oma erakonnakaaslastele ja kui Riigikogus toimub endaga seotud ühingutele raha eraldamine. See ei anna avalikkusele absoluutselt mingit positiivset signaali ja see mõjutab väga kõvasti mainet. Teie olete vähemalt erinevalt peaministrist tunnistanud, et see on probleem, ja see on juba samm edasi. Aga mind teeb ääretult kurvaks see, et Eesti riigi valitsemine on muudetud peenrahaks, kus enne valimisi hakkavad saadikud eri suurusega rahakottidega ringi jooksma. Kui vaadata ka nn regionaalpoliitikat, siis ka see raha jagamine, nn katuseraha jagamine, mis on ületanud varasemad mastaabid mitmekordselt, on tegelikult ebaühtlane ka regionaalpoliitiliselt. Miks see nii on?

**13:25 Rahandusminister Toomas Tõniste**
Aitäh! Siin ma hea meelega küsiksingi Riigikogu liikmetelt, et miks see nii on, et kogu aeg on seda võimalust kasutatud, aga siis, kui juhuslikult opositsiooni jäädakse, enam järsku ei sobi see, mis enne oli iseenesestmõistetav. Ma arvan, et väga õige on vahetevahel peeglisse vaadata ja seda endalt küsida ning mitte ainult siis, kui istutakse opositsioonis. See on probleem, see on murekoht. Aga ma ütlen, et seal on ka mõned pehmendavad asjaolud. Olles ka ise Riigikogus olnud, ma tean, et kohalikul tasandil on palju valusaid murekohti, mille kaotamiseks kahjuks ministeeriumidest kohapeale abikätt ulatama ei minda. Kui see on mõnes piirkonnas väga oluline teema ja Riigikogu liige, kes on sealt kogukonnast siia valitud, saab seda valusat probleemi lahendada ja tegemist ei ole korruptsiooni ega vargusega, siis seal on minu arust sellised pehmendavad asjaolud.

**13:26 Esimees Eiki Nestor**
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

## **4.** 13:26 Provokatsioonid Eesti poliitikas

**13:26 Esimees Eiki Nestor**
Vastab peaminister Jüri Ratas, küsib Mart Helme. Palun!

**13:26 Mart Helme**
Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud peaminister! Me oleme nüüd näinud juba kahel meeleavaldusel, kuidas vasakliberaalid, vasakäärmuslased Eestis on üle võtnud lääne vasakäärmuslaste, eelkõige Antifa taktika ning tulnud rahumeelsetele meeleavaldustele provokatsioone korraldama. Viimane oli nädalavahetusel Vabaduse väljakul, kus lapsekäruga rammiti demonstrante, seati ohtu lapse elu ja karjuti demonstrantidele provotseerivaid süüdistusi: "Fašistid! Fašistid!" Ma tahaksin teie suust kuulda Eesti poliitikasse just nimelt nende toodud niisuguse vasakäärmuslaste provokatsioonitaktika samasugust selgesõnalist hukkamõistu, nagu me kuulsime seoses Indrek Tarandi juhtumiga, kui sõna võtsid nii president ...

**13:27 Esimees Eiki Nestor**
Küsimus, palun! Aeg on läbi.

**13:27 Mart Helme**
... kui ka Riigikogu esimees. Küsimus ongi, et ma tahan kuulda selgesõnalist hukkamõistu. See küsimus on juba esitatud.

**13:27 Peaminister Jüri Ratas**
Ma tänan teid, härra Mart Helme, selle väga tasakaaluka küsimuse ja rahumeelse esitluse eest! Aitäh teile! Loomulikult, see, et Eestis, demokraatlikus ühiskonnas, on selliseid meeleavaldusi, on üks osa demokraatiast, see on arusaadav. Aga ükskõik millist provokatsiooni, mis võib tipneda, ütleme, füüsilise

vägivallaga, ei saa loomulikult mitte mingil juhul mitte kuskil heaks kiita. Ei ole vahet, kas see juhtub siin auväärt Toompea lossi ja Riigikogu ees või juhtub see Vabaduse väljakul. Ma soovin ka täna ja veel kord siin infotunnis üheselt hukka mõista igasuguse vägivaldse käitumise. See, mis viimastel nädalatel on toimunud vägivalla mõttes, loomulikult kurvastab mind. Poliitilistel meeleavaldustel tuleb osaleda sõna jõuga – ma veel kord ütlen: sõna jõuga –, isegi kui see sõna osalejatele või korraldajatele ei meeldi. Antud juhtumi kohta, millest teie, härra Helme, räägite, ma lugesin vist ühest *online*-portaalist, et tüli üks osapool on öelnud järgnevat: "Muutusin emotsionaalseks ja avaldasin oma arvamust. Lisaks kasutasin sõnavara, mida täna kahetsen. Küll aga kinnitan, et tegemist oli minu kui Euroopa kodaniku isiklike emotsioonide ajel öeldud sõnadega, mis polnud mitte kuidagi seotud ühegi organisatsiooniga."

**13:29 Esimees Eiki Nestor**
Mart Helme, palun!

**13:30 Mart Helme**
Aitäh! No siin on üks nüanss. Siin ei olnud tegemist mitte ainult ühe Eestis elava välismaalasega, kes tuli korraldama provokatsiooni rahumeelsele üritusele, kus korra tagamise eest peab hoolitsema riik, mitte Odini sõdalased. Riik oli ilmselt jälle üle nurga lasknud. Kaasa haaratud oli ka Eesti 200, uus erakond, selle ülejäänud liikmed, kusjuures last kasutati inimkilbina. Midagi nii ilget ei ole Eesti poliitikas veel olnud, ei ole olnud poliitikas sellist hamaslikku laste ja naiste inimkilbina kasutamist. Teie olete öelnud, et Eesti 200 toob uusi tuuli ja te olete valmis nendega koostööd tegema. Koostöö meiega olete samal ajal välistanud. Kas te nüüd revideerite oma seisukohta? Kas te leiate, et ka antud juhul peaks politsei asuma provokatsiooni uurima?

**13:31 Peaminister Jüri Ratas**
Aitäh teile selle küsimuse eest! Ma vastan teile täiesti siiralt, et kui me räägime teie erakonnast EKRE-st, siis mina loomulikult olen valmis EKRE valijatega koostööd tegema, EKRE valijaid kuulama ja aitama kaasa ka nende murede lahendamisele. Mina ei saa peaministrina võtta asja nii, et kui üks naine või mees toetab üht, teist või kolmandat erakonda, siis seetõttu tänane peaminister ei tegele tema murega või ei suhtu sellesse tõsiselt. Nii et EKRE valijad võivad olla kindlad ka minu proaktiivsusele, kui neil on muresid Eestimaa elu edasiviimisel, tervishoius, ühistranspordis jne.
Te räägite sellest, et 9. detsembril Tallinnas Vabaduse väljakul toimunud meeleavaldusel tekkis konflikt meeleavaldusest osavõtjate ja rahvamassis lapsevankriga liikunud mehe vahel. Politseile laekus 10. detsembril selle kohta avaldus. PPA alustas selle pinnalt väärteomenetlust avaliku korra rikkumise paragrahvi alusel. Menetluse käigus kuulab PPA üle tunnistajad ja osapooled, et selgitada välja konflikti põhjused. Avalduse esitas meeleavalduse korraldaja MTÜ Tark ja Terve Eesti.
Mida ütleb korrakaitseseadus? Ta ütleb seda, et avalik koosolek on inimeste koos olemine avalikus kohas ühise eesmärgiga kujundada või väljendada oma meelsust. Avaliku koosolekuna mõistetakse avalikus kohas vabas õhus korraldatavat koosolekut, miitingut, piketti jne. Avaliku koosoleku korraldaja on vastutav koosoleku rahumeelse läbiviimise eest. Seadus annab loomulikult ka teatud õigused ja kohustused, aga ma olen nõus, et avalikku korda tagab politsei ja mitte keegi muu.

**13:33 Esimees Eiki Nestor**
Martin Helme, palun!

**13:33 Martin Helme**
Aitäh! Ma tuleks ikkagi tagasi selle küsimuse juurde, mis jäi vastamata: teie suhtumine Eesti 200-sse kui erakonda. Te olete öelnud, et nad toovad Eestisse värskust ja uuenduslikkust ning et neile on omane positiivsus ja ühiskonda väärtustav joon. Oma viimases volikogus te ütlesite, et mõistate Eesti 200 valijaid, aga kahjuks Eesti 200 üksi ei suuda ära hoida EKRE ja Reformierakonna valitsust. Ma ei teadnudki, et meil on valitsus varsti tulemas, aga hea küll, see selleks. Ma saan sellest vihjest aru, et teie tahaksite koos Eesti 200-ga aidata seda EKRE ja Reformierakonna valitsust ära hoida. Eesti 200 liikmed, kõik need kolm inimest, Florian Hartleb ja Teele Holmberg, kelle lapsega seda inimkilpi ja rammimist tehti, ning Kadri Napritson-Acuna, osalesid planeeritud süstemaatilises provokatsioonis, kus lapse tervis seati ohtu. See on uus madal tase Eesti ühiskondlikus debatis ja kultuuris. Ma tahaks kuulda ka selle

partei hukkamõistmist ja ma tahaks kuulda, et teie ei ole selliseid võtteid kasutava parteiga nõus koostööd tegema.

**13:34 Peaminister Jüri Ratas**
Aitäh selle küsimuse eest, härra Martin Helme! Kõigepealt, tänaval ei tohi ohus olla mitte kellegi elu ega tervis. Loomulikult, me võime öelda, et igasugune lapse ohtlikku olukorda seadmine ükskõik mis ruumis on võib-olla veel eritähelepanu all. Ma olen täiesti teie murega nõus.
Kui rääkida Eesti 200-st, siis ma tahan öelda, rääkides ka EKRE-st, et see, kui inimestel on võimalus hääletada eri erakondade poolt, on ju Eesti demokraatlikus ühiskonnas, õigusriigis tervitatav. Tõesti, valija saab seda prismat laiemalt vaadata. Teie pahandate minuga, et mina nimetasin volikogus EKRE ja Reformierakonna võimalikku valitsusliitu või koalitsiooni, et kust ma seda võtan. Ma lugesin, see oli vist eile, kui teie erakonna esimees härra Mart Helme vibutas mulle sõrme, et nemad on leppinud kokku vist Kristen Michaliga selles, et peaministri käest ei tohi enam midagi küsida, ta tuleb infotunnist välja lülitada. Mul on väga hea meel, et EKRE ei ole läinud selle peale ja see mõistlik debatt, mis meil on, selleks et Eesti elu edasi viia rahumeelselt, pigem ehitades sildasid kui tugevaid müüre, siin infotunnis jätkub. Alati, ma ütleks nii, on kahekõne ja kontakti hoidmine väärtus omaette. Härra Martin Helme, mina tänan teid selle eest väga, et me saame ka siin arutleda väga tõsistel teemadel, mis tõesti on seotud korra ja turvalisuse küsimustega Tallinnas ja Eestimaal.

**13:36 Esimees Eiki Nestor**
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

## **5.** 13:36 Ehitis- ja kinnistusregistri ajakohasus

**13:36 Esimees Eiki Nestor**
Vastab majandus- ja taristuminister Kadri Simson, küsib Külliki Kübarsepp. Palun!

**13:36 Külliki Kübarsepp**
Aitäh, hea esimees! Hea minister! Riigikogu liikmetele saadetakse aeg-ajalt ajakirju. Ajakirja EhitusEST viimases, novembrikuises numbris räägitakse ehitisregistri puudujääkidest seoses kasutusloa taotlemisega. Ma võtan seda teemat natuke laiemalt, kuna ma isiklikult pidin tegema notariaalseid tehinguid, ja tuli välja, et kohalikud omavalitsused täidavad ehitisregistrit omaniku loata ebaõige infoga. Näiteks on matkarada, mis läheb ümber terve järve, tervikuna registreeritud ühele kinnistule. Notar vastab selle peale, et tõesti ei saa usaldada ehitis- ega kinnistusregistri kandeid, kuid ei ole muud alust, mille alusel lepinguid vormistada. Kas riik on sellest probleemist teadlik, et nende registrid ei vasta tegelikkusele? Mida tehakse selleks, et järelevalve toimiks ja saaks öelda, et kõik isiku ja riigi vahelised suhted on pädevad?

**13:37 Esimees Eiki Nestor**
Aitäh!

**13:37 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson**
Aitäh, lugupeetud Külliki Kübarsepp! Ma tänan teid, et te ikka ja jälle infotunnis ehitusvaldkonna teemasid üles tõstate! Ka viimane kord, kui ma olin infotunnis, rääkisime me ehitusvaldkonnast. Nii nagu siis, pean ma ka täna ütlema, et tegelikult oleks õigem esitada see küsimus minu kolleegile, ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministrile, sest alates 24. novembrist 2016 on majandusministeeriumis valdkonnad ministrite vahel jagatud ja ehitusvaldkond, samuti nagu elamumajandus, turism, informaatika, telekommunikatsioon, postside või riigi infosüsteemide arendamine on ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri vastutusalas. Aga kuna meil ministeeriumis on niivõrd hea koostöö, siis saan ma teile tõesti kinnitada, et ehitisregistriga töö käib. See register sisaldab infot ehitiste, hoonete ja rajatiste ning nendega seotud menetluste kohta. Ka kinnistusregistrit, mille kohta te küsisite – ilmselt on silmas peetud kinnistusraamatut, mis on eraldiseisev andmekogu –, haldab Riigi Infosüsteemi Amet, mis samuti on minu kolleegi vastutusvaldkonnas.

Aga ehitisregister on kaks-ühes-infosüsteem. Esiteks on see andmebaas ehitiste ja menetluste kohta ja teiseks on see menetluskeskkond, mille kaudu kohalikud omavalitsused menetlevad ehitistega seotud dokumente, nagu ehitus- ja kasutusload. Meil käib tõsine töö andmete parandamise heaks, et ehitisregistrit saaks kasutada järgmisel, registripõhisel rahvaloendusel, näiteks aastal 2021. Aga järgmise 14 kuu jooksul tänapäevastatakse ka kogu üldist menetluskeskkonda. See töö käib minu kolleegi vastutusvaldkonnas.

**13:39 Esimees Eiki Nestor**
Külliki Kübarsepp, palun!

**13:39 Külliki Kübarsepp**
Aitäh, esimees! Aitäh, minister, täpsustuse eest! Ma ikkagi eeldan, et majanduse ja kommunikatsiooni valdkond on kahe ministri peale kokku tervikuna hallatav. Siit ka Vabaerakonna ettepanekud selle kohta, kas peab ühes ministeeriumis olema mitu ministrit, aga see selleks. Te ei vastanud küsimusele, kuidas toimub koostöö ja järelevalve kohalike omavalitsuste üle. Nendessamades artiklites, millele ma alguses viitasin, oli öeldud, et kasutusloa andmisel ei suudeta tähtaegadest kinni pidada. Probleem on selles, et sellele, kas dokument on õigesti vormistatud, ei läheneta sisuliselt, vaid ainult formaalselt. Teiseks on mul ikkagi see isiklik mure, et kui kohalik omavalitsus kannab teadlikult registrisse valeandmeid, siis sellele peaksid järgnema sanktsioonid. Kuidas ikkagi ministeerium jälgib kohalike omavalitsuste tööd? Kas teil on välja töötatud teatud seiremehhanism, et kanded oleksid õiged?

**13:40 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson**
Tänan küsimuse eest! 2016. aastal läksid ehitisregistri menetlused digitaalseks, st muutus kogu protsess. Eesmärk oli, et protsess muutuks efektiivsemaks, kadus vajadus jooniseid kopeerida või neid eraldi vallavalitsusse viia, eesmärk oli toiminguid efektiivistada. Täna tuleb nentida, et tõepoolest, need arendusprotsessid ei olnud täielikud ja ehitisregister vajab edasist arendamist. Nagu ma teile kinnitasin, sellega töö käib. Mida selgemad on protsessid, seda lihtsam on ka koostöös omavalitsustega registriandmete vastavust tagada.

**13:41 Esimees Eiki Nestor**
Krista Aru, palun!

**13:41 Krista Aru**
Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud proua minister, aitäh, et te meie küsimusele vastate, kuigi väitsite alguses, et see on teise ministri haldus- ja vastutusalas. Ehitisregister ja kinnistusraamat on siiski Eesti kohta ühed ja needsamad. Ma täpsustan. Võib-olla saate paluda, et meile kirjalikult vastataks, millised muudatused ehitisregistris ikkagi nüüd läbi viiakse, mida seal täpsustatakse ja millal võiks neid täpsustusi oodata? Praegu on loataotlus kandunud kord omanikult ehitajale ja siis vastupidi, aga väga paljud protsessid on aeglustunud. See register lihtsalt ei tööta. Millal ja mida võiks siis oodata?

**13:42 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson**
Tänan väga konstruktiivse ettepaneku eest! Tõepoolest, nii nagu ma ka varem olen kinnitanud, majandusministeerium võtab ehitusvaldkonda väga tõsiselt. Kui varem oli ehitusvaldkond n-ö teiste teemadega võrdselt kaetud, näiteks energeetikapoliitikaga, aga ilma oma valdkonna spetsiifilise juhita, siis alates eelmisest aastast on meil ministeeriumis olemas ka ehitusvaldkonna asekantsler, kes tõepoolest täistööajaga töötades koos oma meeskonnaga tegutseb selle nimel, et see register saaks parendatud ja tekkinud vead lahendatud. Nii et kirjaliku vastuse te saate.

**13:43 Esimees Eiki Nestor**
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

## **6.** 13:43 Maksumuudatuste mõjud

**13:43 Esimees Eiki Nestor**
Küsib Aivar Sõerd, vastab rahandusminister Toomas Tõniste. Aivar Sõerd, palun!

**13:43 Aivar Sõerd**
Aitäh, austatud esimees! Austatud minister! Praeguse valitsuse maksuvaba miinimumi reform on peaaegu aasta kehtinud ja on võimalik ka mingeid järeldusi teha. Segadust on üksjagu olnud ja tundub, et töötavad pensionärid on olnud ühed suuremad selle reformi tõttu kaotajad. Peaminister Jüri Ratas istub ka siin ja saab seda kinnitada, et ta on rääkinud, nagu maksuvaba miinimumi reformist võidaks 86% kõigist Eesti inimestest. Ma küsisin selle peale Rahandusministeeriumilt näha mõjuanalüüse. Ministeeriumist mulle öeldi, et neid alles koostatakse ja küll te siis saate, kui need valmis saavad. Nüüd on aasta möödas ja peaks saama küsida, kuidas siis need mõjud on avaldunud. Ma küsingi teie käest, kas te kinnitate, et järgmisel aastal, 2019. aastal võidab sellest maksureformist 86% kõigist inimestest, kui uut süsteemi võrrelda vana korraga.

**13:44 Esimees Eiki Nestor**
Aitäh-aitäh!

**13:44 Rahandusminister Toomas Tõniste**
Aitäh küsimuse eest! Eks see ole tõsi, et maksuvaba tulu reform oli üks suur samm tööjõumaksude vähendamise suunas. Eriti just selles sektoris, kus see oli võib-olla kõige olulisem samm, mida tuli teha, ehk madala ja keskmise palgaga inimeste seas. Jah, ta tekitas omajagu segadust, aga suuresti tekkis see segadus selle tõttu, et meie inimeste finantskirjaoskus on väga kehv. Ületamatu probleem paljude jaoks oli lugeda kokku, kui palju nad aasta jooksul tulu on saanud, ja prognoosida, milline võiks olla nende tulu järgmine aasta. Mul on selles mõttes hea meel, et väga paljud pidid seda nüüd tegema. Ma leian, et see on positiivne, kui inimene aeg-ajalt ikkagi teeb endale selgeks, mis on see tulu, mida ta aasta jooksul saab, ja millist tulu ta planeerib järgmiseks aastaks. Tore, kui ta sinna juurde ka oma kulud oskaks ära planeerida. Seal oli ka midagi positiivset minu arust.
Kui me räägime nendest prognoosidest, mis selle eelnõu menetlemise käigus on välja käidud, siis tõesti oli prognoos, et umbes 64% on neid, kes kokkuvõttes maksavad vähem maksu, umbes 22% on neid, kelle tulem on neutraalne, ja umbes 14% on neid, kes kaotavad, kusjuures see ei pea olema alati suur summa, see võib olla ka mõni euro. Ehk kokku umbes 86% oli neid, kelle jaoks see tähendas võitu või neutraalset tulemust.

**13:46 Esimees Eiki Nestor**
Aitäh! Nad küsivad veel. Küsimus tuleb esitada ühe minutiga, vastus kahe minutiga. Aivar Sõerd, palun!

**13:46 Aivar Sõerd**
Aitäh! Ma sain aru, et ka teie väidate, et maksureformist võidab järgmisel aastal 86% kõigist inimestest. Juba tuludeklaratsioonide koond lükkab selle väite ümber. Aga ma küsin uuesti, millal see mõjude analüüs valmib. Ministeeriumist öeldi, et see pidi ilmuma sügisese majandusprognoosi osana. Ma muidugi arvasin, et see võeti sealt välja sellepärast, et see oleks selle väite ümber lükanud. Aga millal seda mõjuanalüüsi näha saab? Ma tahan tõesti teada, millal valmib see mõjude analüüs, kust saab lugeda, et maksureformist võidab 86% kõigist inimestest. Üks aasta on möödas, ma küsin seda järgmise aasta kohta.

**13:47 Rahandusminister Toomas Tõniste**
Aitäh! Ma usun, et sa tead vastust väga hästi. Tõese vastuse saad sa siis, kui inimesed on tuludeklaratsioonid esitanud ja on tehtud vastavad arvestused. Siis me saame täpselt teada, mis on tegelik tulemus. See 86% oli prognoos. Mind ennast huvitab ka, milline on tegelik tulemus. Vahepeal, septembrikuus tegi Maksu- ja Tolliamet küll väikese analüüsi, millised on esialgsed tulemused. Sealt tuli välja selline üllatav info, et Eesti inimesed käituvad väga konservatiivselt. Nad teadlikult koguvad endale selle n-ö võidu järgmisesse aastasse, et saada see siis ühekorraga kätte ja selle eest kas midagi asjalikku osta või mõni reis teha. See kartus, et inimesed mõtlevad ainult selle peale, kuidas kogu raha kohe sirgeks lüüa, ei olnud põhjendatud. Aga teadlikult sai see samm võib-olla ka sellepärast tehtud, et kui

inimesed teavad, et nad saavad kas täiendavat dividenditulu või neil on tulemas vara müük, ametivahetus ja palgatõus, siis nad ei ole ka seda võimalust kasutanud. Jälle, lõpliku vastuse saame siis, kui tuludeklaratsioonid on esitatud ja vastav analüüs tehtud.

**13:49 Esimees Eiki Nestor**
Urmas Kruuse, palun!

**13:49 Urmas Kruuse**
Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt minister! Ma selles teiega kindlasti nõus ei ole, et kõik Eesti kodanikud peaksid olema pearaamatupidajad. Mis mõtet on e-riigi kuvandil, kui me peame ise nii palju vaeva nägema ja arvutid ei saa meie eest tööd teha? Mulle tundub, et kogu see maksureform ongi üks suur provokatsioon. Muidu ei oleks selle üle nii palju arutelu ega oleks nii palju segadust. Selles mõttes on tõeliselt kurb, et valitsusliikmed on pannud ennast paremasse seisu kui töötavad pensionärid. Kui auväärt minister loodab, et enamik Eesti tööandjaid suudab aasta alguses öelda, kui palju ta jõulupreemiat maksab või kui palju ta on võimeline aasta jooksul preemiat maksma, mis paljudel juhtudel sõltub tulemusest, sellest, kuidas ettevõttel läheb, siis te ju püstitate ebamõistliku eesmärgi inimestele, kes peavad seda hindama ja ette teadma. Kas te olete tõepoolest selle maksureformiga rahul?

**13:50 Rahandusminister Toomas Tõniste**
Aitäh! Ma olen selle idee ja põhisuunaga rahul. Inimestele jääb suurusjärgus 160 miljonit eurot rohkem kätte ehk need, kellel on väiksem palk, saavad raha kohe kätte, me ei pea kuluka sotsiaalsüsteemi kaudu seda neile teistpidi kätte toimetama, seal on oma kokkuhoid. Selle finantskirjaoskuse tõin ma välja ühe positiivse näitena. Kahjuks on täna suur probleem, et kuna kõik on tehtud nii automaatseks, siis inimesed ei ole sellega kursis ja neid ei huvita tegelikult, kui suur on nende sissetulek. Kui suur osa käitub konservatiivselt, siis mingi osa käitub vastutustundetult. See ei ole ju mingi uudis, et kindlasti tuleb kasuks, kui inimesed on oma tulude ja kuludega rohkem kursis.

**13:51 Esimees Eiki Nestor**
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

## **7.** 13:51 Poliitilised vangid Euroopas

**13:51 Esimees Eiki Nestor**
Peaminister Jüri Ratas vastab küsimusele, mille esitab Artur Talvik. Palun!

**13:51 Artur Talvik**
Aitäh! Hea peaminister! Eile oli siinsamas saalis pikalt juttu Euroopa ja Eesti väärtuspõhisest välispoliitikast. Täna me teame, et Hispaanias istuvad mitmed endised valitsuse ja parlamendi liikmed – nende hulgas ka see, kes siin pildi peal on, Carme Forcadell, endine parlamendi spiiker – eeluurimisvanglas, sest nad lubasid korraldada oma parlamendis debatte enesemääramisõiguse referendumi üle. Kuidas te sellist olukorda hindate? Miks Eesti valitsus ei ole ühtegi sõna öelnud ega teinud ühtegi sammu selles suunas, et poliitilised vangid Euroopa territooriumilt kaoks?

**13:52 Peaminister Jüri Ratas**
Suur tänu, hea küsija! Teie olete selles koosseisus tõstatanud mitu korda seda Kataloonia teemat. Selgitan natuke tausta neile, kes ei ole selle teemaga nii täpselt kursis. Eelmisel nädalal esitasid Hispaania prokuratuur ja riigi advokatuur süüdistused Kataloonia iseseisvusprotsessi juhtidele, kellest üheksa on eeluurimise ajal olnud vahi all. Süüdistatute hulgas ei ole Hispaaniast põgenenuid, sh ekspresidenti.
Aga nüüd tulen teie küsimuse teise poole juurde, mis see Eesti positsioon on. Eesti toetab kindlasti Hispaania suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust. Ma siiralt loodan, et riigisisesed probleemid suudetakse lahendada, valitsus lähtub õigusriigi ja demokraatia põhimõtetest, sh austades inimõigusi

ning pidades kinni võimude lahususe printsiibist. Kohtupidamine peab kindlasti olema õiglane, aga ta peab ka näima õiglane. Ma olen seda meelt, et Kataloonia küsimuses, aga ka üldiste konfliktide puhul peaks olema alati uks dialoogile avatud.

**13:54 Esimees Eiki Nestor**
Artur Talvik, palun!

**13:54 Artur Talvik**
Aitäh! See on kena, et te räägite õigusriigi printsiipidest ja inimõigustest. Carme Forcadell, endine Kataloonia parlamendi spiiker, istub 23. märtsist saati eeluurimisvanglas, aga süüdistus esitati talle alles nüüd. Selle süüdistuse järgi võib teda ees oodata 17-aastane vanglakaristus, mis on ebanormaalne. Ma saan aru, et te peate olema n-ö poliitiliselt korrektne, aga ma ei küsigi Hispaania terviklikkuse kohta. Ma küsin teie arvamust, kas see on normaalne, et Euroopa Liidu territooriumil on poliitvangid ja mõne regiooni parlamendi spiikrit hoitakse eeluurimise all juba peaaegu üheksa kuud.

**13:55 Peaminister Jüri Ratas**
Aitäh! Loomulikult, ma saan küsimuse keerukusest täiesti aru, aga ma jään siin rõhutatult oma sõnade juurde, seda seoses sellega, et selle küsimuse peab lahendama Hispaania valitsus, ta peab selle lahendama, lähtudes tõesti õigusriigi printsiibist ja demokraatia põhimõtetest. Ma ei öelnud niisama, et austades loomulikult inimõigusi ja pidades kinni võimude lahususe printsiibist. Minu arvates, kui on sellised kinnipidamised ükskõik kus riigis, siis ka menetluse ajal peab ikkagi need toimingud ära tegema nii kiiresti kui võimalik.

**13:55 Esimees Eiki Nestor**
Andres Herkel, palun!

**13:55 Andres Herkel**
Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Ei saa nõustuda sellega, et poliitiliste vangide probleemid saavad olla riigisisesed probleemid, need on põhilised inimõiguste probleemid. Aga Euroopa Liit on muidugi kitsas ühendus. Meie näeme seda probleemi palju laiemalt, kui vaatame Euroopa Nõukogusse kuuluvate riikide peale, kelle hulgas on Venemaa, Türgi, Aserbaidžaan. Öelge mulle palun, kas teie peaministrikarjääri ajal mingil foorumil, olgu see Euroopa Liidu Ülemkogu või mõni Euroopa Nõukoguga seotud foorum, on üldse poliitvangide probleemist Euroopas tõsiselt räägitud ja kui on, siis milliste tulemustega.

**13:56 Peaminister Jüri Ratas**
Aitäh! Kuna te küsite niivõrd konkreetse küsimuse, te tahate teada täpselt foorumeid, kuupäevasid ja formaate, siis kindlasti ma palun nii Riigikantseleid kui ka Välisministeeriumi, et me koostöös selle vastuse teile kokku paneme. Ma ei tea, kas see periood on viimased kaks aastat või neli aastat, aga selle ülevaate me lähipäevadel kindlasti teile saadame.

**13:57 Esimees Eiki Nestor**
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

## **8.** 13:57 Püsiühendus suursaartega

**13:57 Esimees Eiki Nestor**
Nüüd, austades saarlaste õigusi, jõuab Enn Meri küsida ühe küsimuse minister Kadri Simsonilt. Enn Meri, palun!

**13:57 Enn Meri**

Aitäh, lugupeetud juhataja! Lugupeetud proua minister! Hiljuti on ajakirjanduses palju räägitud püsiühendusest suursaartega. Kui minna sellega edasi, kas te näete siin võimalusi, et näiteks kaasata erakapitali? Mis samme te olete siiamaani teinud? Kuidas konkreetselt edasi minna?

**13:57 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson**

Tänan küsimuse eest! Tõepoolest, valitsus on arutanud valitsuskabinetis võimalust ehitada Muhu saare ja Mandri-Eesti vahele sild. Sealt saadud ülesande najal on majandusministeerium läbi viinud ka analüüsi, milline see sild ja selle silla ehitamise rahastus olla võiks. Kaalutud on eri versioone. Tõsi ta on, et praeguses olukorras oleks Eesti riigi maksumaksjatele pikas perspektiivis soodsam see, kui riik ise ehitaks silla laenuraha toel, ning vähem soodsam ja tulevikus kulukam meie maksumaksjatele oleks, kui seda tehtaks PPP-projekti raames. Selge on aga see, et see sild, püsiühendus, annaks saarlastele võimaluse tulevikus mitte enam sõltuda parvlaevagraafikust, vaid valida oma mandrile tuleku aeg täpselt vastavalt vajadusele. Nii et me suhtume sellesse positiivselt. Meile on teada, mis on see maksumus. Loomulikult peab ka sellise projekti puhul eelnevalt olema tehtud ennetav töö kogukonnaga ja keskkonnaalaste uuringute kujul. Aga eeltöö selle jaoks, et järgmise aasta kevadel riigi eelarvestrateegiat planeerides otsuseid teha, on majandusministeeriumil valmis.

**13:59 Esimees Eiki Nestor**

Austatud Riigikogu! Aitäh, peaminister Jüri Ratas! Aitäh, Kadri Simson! Aitäh, Toomas Tõniste! Infotund on lõppenud.